

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereske-
dők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora
1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitltéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Pártunk akciója.

Az országos függetlenségi és 48-as
párt tegnapi délután tartott értekezletén
nem csak érdekes, de kiváló politikai
jelentőséggel bíró vita folyt le a had-
sereg kérdésében.

Az 1895-ik évi újonczjutalék meg-
ajánlásáról szóló törvényjavaslat és
a honvédelmi miniszteri tárcza költség-
vetése volt tárgyalás alatt.

Pártunk tagjai közül igen sokan
szóltak a felvetett kérdésekhez s a
tanácskozás eredményében határozattá
emelték, hogy a hadsereg kérdésében
a legmesszebbmenő akciózt fogják meg-
indítani.

Mindenekelőtt a párt egyhangu
helyesléssel fogadta el Ugron Gábor-
nak alaposan megokolt azon indítvá-
nyát, hogy mivel a katonai büntető-
törvénykönyv és a büntető eljárás, va-
lamint a becsületbíróági eljárásnak már
ismételt megígért reformját a kormá-
ny mindez ideig meg sem kísérelte,
annál kevésbbé van szándékában a kö-
zel jövőben megvalósítani, a párt a
kivánt újoncz jutalékot nem szavaz-
za meg.

Mi a magunk részéről csak fel-
tétlen elismeréssel adózunk pártunk
ezen nagy jelentőségű elhatározásáért,
mert valóban szégyenteljes dolognak
tartjuk, hogy a kormány valóságos já-
tékokat üzzön olyan fontos kérdésekkel,
minő a katonai büntetőtörvény és el-
járás reformja.

Maga a kormány ismételt kijel-
entette, hogy a katonai büntetőtörvény
és eljárás némely botrányosan félszeg
rendelkezéseinek a változott viszonyok
által követelt megváltoztatását irány-
adó helyen sürgetni fogja.

Mindez ideig semmi komoly lépés
nem történt ez érdekében.

A nap, nap után ismétlődő kato-
nai brutálítások és öngyilkosságok ese-
tek, melyek jobbára a büntető törvény
és eljárás emberietlen rendelkezéseinek
a következményei, meggyőzhették volna
a kormányt és az azt támogató pártot
is arról, hogy az a régi, a mai idők
szellemével és viszonyaival össze nem
egyeztethető katonai büntetőtörvény és
eljárás már egyáltalán nem nyerhet
alkalmazást a gyakorlati életben, mert
a helyett, hogy a tilalmazott rendelle-
nességeket megszüntetné — legtöbb
esetben épen az ellenkező eredményt
szüli.

Nincs hét, a melyen hirt ne venne
a világ e brutális törvény által ha-
lálba kergetett katonák öngyilkosságá-
ról, s olyan visszaesésekről, a melyek
szoros kapcsolatban vannak a katonai
büntető eljárás jog- és erkölcsipró ren-
delkezéseivel.

Maga a kormány sem zárkozott
el annak beismerésétől, hogy az a tör-
vény nemcsak rossz és emberietlen,
hanem az új idők szelleme által méltá-
n elítélt rendelkezéseket tartalmaz
és daczára ennek, ma is ott állunk, a
hol évtizedekkel ezelőtt.

Minden igaz hazafinak csak méltá-
nyolnia kell tehát, ha pártunk arra
határozta magát, hogy az újoncz juta-
lék megajánlását nem szavazza meg
mindaddig, a míg a kormány a kato-
nai büntetőtörvény és eljárás reformja
érdekében elhatározó lépéseket nem
tesz.

Pártunk e nemű akciója kere-
téből felvette még a véderő törvény
25-ik cikkelyének eltörlését is.

Az egész ország ismeri azt a nagy
sérlemlét, mely ebben a hirhadt tör-
vényezikelyben foglaltatik, s pártunk
csak a nemzet igaz érdekeinek tesz
szolgálatot, mikor arra törekszik, hogy
ez a szégyenteljes cikkely kitöröltes-
sék a törvényből. És nekünk remé-
nyünk is van arra, hogy a mennyiben
ezen törvényezikely sérelmes voltát
a nemzeti párt is elismeri — a füg-
getlenségi párt erre vonatkozó javas-
lata annak idején a törvényhozás által
elfogadtatik.

Igen fontos részlete pártunk ak-
ciójának a 48-as honvédek nyugdíj-
alapjának 400 ezer forintba való fel-
emelése is.

A kik ismeretesek az ügygel, azok
igen jól tudják, hogy a magyar tör-
vényhozás minő szűkmarkulag állapi-
totta meg ama segély összeget, a mely-
ből a nemzet ama nagy küzdelmében
részt vett hazafiak agg korukban rés-
zesedhetnek.

Alig elégséges a most rendelkezés
alatt álló alap arra, hogy abból csak
a betevő falatja is kikerüljön azoknak
az elszánt férfiaknak, a kik a nemzet
igaz érdekeiért életüket tették kocz-
kára, s a kik ma arra vannak kárho-
ztatva, hogy a kegyelem morzsáin ten-
gessék öreg napjaikat.

Midőn pártunk a 48-as honvédek
segélyezésének ügyét is felvette ak-
ciója körébe, ezzel ismét csak egy je-

lentős nemzeti érdeknek tesz szolgál-
latot.

Elvégre meg kell értetni a hata-
lom birtokosaival, hogy e nagy hord-
erejű nemzeti érdekek kielégítésénél ne
rendeljük alá akarataikat az osztrák, a
katonai és az udvari körök parancs-
szavának, hanem valahára ébredjen fel
a lelkiismeretük s cselekedjenek akép,
a mint az a magyar emberhez és az
igaz hazafihoz illik.

Elég régóta viseljük a bécsi jár-
mot, ideje valahára megébredni az igaz
lelkijesmeretnek is.

Politikai hírek.

Miniszterek Bécshen. Bánffy báró
miniszterelnök és Lukács László pénzügy-
miniszter ma este rövid tartózkodásra Bécsbe
utaznak. A jövő hét folyamán Dániel Ernő
kereskedelmiügyi miniszter is Bécsbe fog
utazni. Bánffy báró a királyi ház tagjait
látogatja meg és a közös miniszterekkel érint-
kezésbe lép. Együtt a miniszterelnök elő-
terjesztést tesz a királynak, a hát-
ralevő egyházpolitikai törvényjavaslatoknak, a
főrendiházban való tárgyalása ügyében.

A közoktatásügyi új államtitkár. Mint
értesülünk, Wlassics Gyula, vallás- és köz-
oktatási miniszter tárgyalásokat kezdett Feny-
vessy Ferenc képviselőkkel, az államtitkári
állás átvétele iránt. Fenyvessy, amár nyug-
díjigényre jogosító korábbi szolgálati évei
nincsenek, hajlandóan nyilatkozott az állás
elfogadására s így több mint valószínű, hogy
ő lesz az államtitkár.

A milleniumi kiállítás veszedelme. Veszély
fenyegeti az ezredéves kiállítást, veszély
fenyegeti a magyar nemzetnek feltéve örökölt
reputációját, melyet a külföld előtt bír. Az
ezredéves kiállítást elrendelő 1892: II. czikk
2 §-a értelmében a kiállítást a kereskedelmi
miniszter rendezi, mint elnök. Most már a
harmadik elnöke van a kiállításnak. E mel-
lett azonban a kiállítás másik vezetősége, az
igazgatói állás is harmadszor fog már betöl-
tetni egy év leforgása alatt. A súlyos meg-
betegedett és azóta elhalt Németh Imre he-
lyébe ifjúkori barátját Gräzenstein Bélát ne-
vezte ki Wekerle Sándor, a kit most Lukács
László pénzügyminiszter államtitkáruul vesz
maga mellé, helyét Schmidt Józseffel, a földművelési
miniszteriumban a lótenyésztési
osztály főnökével fogják betölteni, a kit Kozma
Ferenc elhalálása után mint legkitünőbb
szakerőt állítottak azon igen fontos ügyosz-
tály élére. Most elviszik eddigi helyéről, és

kinevezik a kiállítást rendező bizottság elnö-
kévé őt, ki kiállítási ügyekkel soha életében
nem foglalkozott. Ha már az 1892-iki tör-
vényben benne van már az a végzetes hiba,
hogy a kereskedelmi miniszter a kiállítás el-
nöke, miért nem törekednek legalább az igaz-
gatói állást szakértővel betölteni és állandósi-
tani, miért csereberélik minden ok nélkül az
embereket és teszik őket egyik helyről a má-
sikra pusztán azért, hogy egyik vagy másik
miniszter protezsztjának helyet csináljanak.
Dániel Ernő elnöksége s Schmidt József igaz-
gatósága alatt a milleniumi kiállítás majd-
nem biztos fiaszkó és nem elég, hogy a
Bánffy-kormány fogja a felelősséget el-
vállalni, mert ezért az egész nemzet felelős
a külföld és önmaga előtt, éppen ezért oly
intézkedésre van szükség, mely által, ha még
lehetőséges, feltartóztatható a veszedelem.

A t. Ház.

Budapest, jan. 25.

A képviselőház mai ülésén folytatták a
közoktatási tárcza költségvetése feletti
vitát.

A vita megkezdése előtt a honvédelmi
miniszter nyújtott be egy jelentést, a költ-
ségvetéshez pedig Veress József szólott
elsőnek hozzá.

Röviden beszélt, de sokat mondott. Fő-
leg a középiskolai nevelés hiányosságait mu-
tatta ki, a bajok fő forrását a rossz rend-
szerben és a tanárok tulhajtásában keresvén.
Rátért ezután a középiskolák aránytalan el-
helyezésének kérdésére, kimutatta a magyar-
talanság terjedésének okait és élénk helyes-
lés közben jelentette ki, hogy a költségve-
tést, bár aránytalanul csekélynek találja, el-
fogadja.

Pápp Géza beszélt ezután hosszasan
a népoktatás és néptanítók helyzetéről, az
ismétlődő iskolákról és más egyeből, minde-
zeknek jóságát és kitűnőségét egyedül kétes
értékű statisztikai adatokra támaszkodva igye-
keztén bizonyítani — tagadhatatlanul nagy
buzgalommal.

Sok szakértelemmel fejtette ki erre
Bánó József a nemzeti-párt álláspontját a
költségvetéssel szemben, itt-ott polemizálva a
kultuszminiszterrel, de mindentűl a való igaz-
ságot beszélve és argumentumainak közvet-
lensége által mindenkit, kit csak lehetett, —
meggyőzött közoktatásügyünk szomorú hely-
zetéről.

A költségvetést elfogadta.

Prileszky Tade jótékony derűtsé-
get keltett a Házban felszólalásával.

A nemzetiségek magyar nyelvi ismere-
tével dicsekedvén, így szolt:

A városok polgármesterei a 21-ik sorban
foglaltak helyet és megelőzik a 22-ik sorban
álló téparancsnokokat. A 23-ik sorban a
protestáns egyház képviselői, a 24-ik sorban
pedig a becsületrend minden alsóbb tisztje, a
ki az ünnepélyre meghívott.

A testületi helyeken első a senatus (ná-
lunk a főrendiház), második a képviselőház,
harmadik az államtanács, (ha hasonlítani le-
het, nálunk a valóságos belső titkos tanács-
sok), negyedik a semmitő-szék, ötödik az ál-
lami legfőbb számszék, a hatodik helyen a
közoktatásügyi tanács, a mely Franciaor-
szágban nemcsak tanácsadó testület, de való-
ságos kormányzó közeg.

Ezek a legfőbb állami testületek, a töb-
biek már többé-kevésbbé ezeknek vannak alá-
rendelve.

A hetedik a fellebbezési törvényszék,
(nálunk a királyi tábla) azután jönnek a ka-
tonák. — A nyolcadik a hadsereg nagy tá-
borkara Páris, Lyon és a hadtestek részéről,
a kilencedik helyen a tengeremlék tábor-
kara, tizedik helyen a hadparancsnokságok
táborai, tizenegyedik helyen a hadosztály
tábornokok táborai foglalnak helyet.

A tizenkettedik helyen ismét polgárok
következnek: az esküdtzések, a melyeknek
közbizalom által kijelölt magán emberei meg-
előzik a tizenharmadik helyen álló megyei
tisztikart, mely után a 14-ik sorban a tör-
vényszék következik.

Ezek után jönnek a tizenötödik sorban
a tengerész gyalogság altábornokainak tábor-
kara a 16-ik helyen pedig a dandártábornok
táborai.

— Az iskolázott tót gyerek sokkal job-
ban beszél magyarul, mint mi!

A kik őt hallották, elhitték, hogy igaz
van. Beszédét azzal végezte, hogy a magyar
nyelvben szép előhaladást t. nusiító nemzeti-
ségi tanulóknak adjon jutalmat a kultuszmi-
niszter.

Zichy Jenő gróf a miniszter egyház-
politikai programjára tesz néhány elmés
megjegyzést, beszéde többi részében pedig
kedvenc eszméjével, a muzeum ügyével fog-
lalkozott.

Szilágyi Dezső elnök az ülést ekkor,
ebéd ideje lévén, 10 percre felfüggesztette.
A tíz perces pauza azonban majd csaknem
félórát tartott.

Szünet után az ülés hátralevő részét
Sima Ferenc beszélt, ki Wlassics miniszter
programjával pontonként foglalkozván s
annak egy egyházipolitikai, mint közoktatási
részéről kimutatván, hogy annyira silány és
tartalmatlan, hogy egyetlen vezérgondola-
tot sem volt képes benne felfedezni és így
a miniszter iránt bizalommal nem visel-
tetik.

Háromnegyed kettőre járt, mikor Sima
beszédét befejezte.

Kovács Albert beszédének elmondását
holnapra kérte halasztatni mibe a Ház be-
lenyugodott és ezel az ülés véget ér.

A függetlenségi pártból.

Bécs, jan. 25.

Tudósítónk távirata kiegészítéssel írja:
A függetlenségi és 48-as párt ma este Justh
Júliusz elnöklése alatt értekezletet tar-
tott, melyen első sorban az elnök bejelenté,
hogy Bornemissza István képviselő belépett
a pártkörbe. Jelenti továbbá, hogy a minisz-
terelnök hivatalosan értesítette, hogy a kormá-
ny rövid idő alatt újabb indemnity-tör-
vényjavaslatot fog beterjeszteni. Vita után a
párt határozatilag kimondja, hogy mivel nem
viseltetik a kormány iránt bizalommal, az in-
demnitást nem adja meg neki. A párt állás
pontját a Házban Tóth János fogja kifejezni.
Tárgyalásra került ezután az 1895 évre kiál-
lító újoncz-jutalék megajánlásáról szóló
törvényjavaslat. Tóth Ernő általános elő-
adása után azt indítványozták, hogy a hon-
védség részére az újonczjutalékot a párt sza-
vazza meg. Thaly Kálmán, Tóth Ernő, Lits
Gyula, Szederkényi Nándor felszólalása után
azonban Ugron Gábor indítványt nyújt be,
hogy a párt, tekintettel a katonai büntető
törvénykönyv, a katonai becsületbíróság fél-
szeg intézményére, a javaslatot ne szavaz-
za meg.

A párt erre azt határozza, hogy nem
fogja megszavazni a közös hadsereg és hon-
védség részére az újonczjutalékot és a párt-
nak e tekintetben való álláspontja előadásá-
val megbizta Tóth Jánost. (Ez az első eset,
hogy a párt nem szavazza meg a honvédség

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1895. Január 26.

Végdal és a dalnak vége.

(O ksanen.)

Kívánjátok még e lantot:
Vén poéta gyújts a dalra! —
Pöngötem csak, ám szívemnek
Nincs fölötte már hatalma.

Sötét csiga-házikóban
Ismeritek, hogy szülé meg,
Vörös Tenger vize mélyén.
Gyöngyeit a kicsiny féreg.

A ragyogó drága gyöngyöt,
Mit nyákan hord a leányka,
Nem örömmel, fájdalom közt
Hozta a kis lény világra.

Épen így a szegény lantos
Beteg szívét fájlalgtja,
S keservébe, bánatába,
Ragyogó dalt zeng a lantja.

Igy daloltam én is egykor,
Mig szívem bu férgé rágtá;
Ámde szívem gyógyul immár:
A dal fölött nincs hatalma!

Popini Albert.

A rang a francziáknál.

Irta: Szondy Béla.

Az állami nyilvános ünnepélyekre még
I. Napoleon megállapította a rangsorozatot,
melyet kevés változtatással a köztársaság is
megtartott s a közelet, a szokás és a divat
is elfogadott.

Az államfő, családja és kísérete s az
idegen államok képviselői számára fenntar-
tott helyeken kívül az ünnepélyeken kétféle
természetű helyek a főméltóságok számára,
kik rangjuk szerint sorrendben foglalnak he-
lyet, a másodfélék a testületek számára fen-
tartott helyek, a melyeken az illető testület
tagjai az egyes tagok társadalmi állására való
tekintet nélkül egy csoportban jelennek meg.

Az egyéni helyek közt az első hely a
kardinálisok helye, a miniszterek csak utánuk
következnek a második sorban. A táborna-
gyok és tengernagyok harmadsorban jönnek
közvetlen utánuk a negyedik sorban a be-
csületrend nagy kanczellárjai. Tehát már a
negyedik sorban egy magán ember van, a ki-
nek semmiféle hivatalos hatalma nincs. Ál-
talában a becsületrend tisztjei és tagjai nagy
kitüntetésben részesülnek és a hasonállásu
egyéneket rangban megelőzik.

Ezek a legfőbb méltóságok, a később
következők már nem részesülnek ily nagy ki-
tüntetésben. Pedig még az ötödik sorban álló,
rendkívüli megbízatással bíró államtanácsosok
is nagy urak, épenugy, mint a hatodik sor-
ban jövő katonai méltóságok: Páris és Lyon
katonai kormányzói, a hadsereg vezérei, a

főhadi kormányzók, a hajóhadak vezérei és
a tengeremlék kormányzói.

E nagyhatalmu főemberek után köz-
vetlen a hetedik sorban megint magán em-
berek: becsületrend főtisztjei jönnek és meg-
előzik a nyolczadik sorban álló helyettes hadi
kormányzókat, kik a hadi kormányzóságok
székhelyén a hadtesteknek a csatatérre vo-
nulása után a katonai kormányhatalmat ke-
zelik.

Csak a kilencedik sorban jönnek a
legfőbb bíróságok elnökei (nálunk országbíró
kuriai elnök), utánuk a tizedik sorban az
érsekek, tizenegyedik sorban a parakonszokló
hadosztály tábornokok, a kik legtöbbnyire
egy egész hadtestet vezényelnek, s nálunk a
hadtestparancsnokok felelnek meg.

A tizenkettedik sorban jönnek a me-
gyefőnökök (nálunk a főispán).

A franczia fogalmak szerint ezek az
ország nagyurai, a többiek is urak, de csak
a magok urai.

Ezek között első helyen, a tizenharma-
dik sorban jönnek az esküdtzések elnökei
és megelőzik a tizenegyedik sorban álló pü-
spököket, a kik után a tizenötödik sorban a
parancsnokló dandár tábornokok és altenger-
nagyok következnek.

A rendőrség nagy kitüntetésére utal,
hogy a rendőrfőnök a tizenhatodik sorban
álló járási közigazgatási főnökök megelőzi
(nálunk szolgabíró).

A tengerész-gyalogság altábornokai csak
a 18-ik sorban állanak s utánuk a 19-ik
sorban a törvényszéki elnökök, a 20-ik sor-
ban a kereskedelmi törvényszék elnökei.

A városok polgármesterei a 21-ik sorban
foglaltak helyet és megelőzik a 22-ik sorban
álló téparancsnokokat. A 23-ik sorban a
protestáns egyház képviselői, a 24-ik sorban
pedig a becsületrend minden alsóbb tisztje, a
ki az ünnepélyre meghívott.

A testületi helyeken első a senatus (ná-
lunk a főrendiház), második a képviselőház,
harmadik az államtanács, (ha hasonlítani le-
het, nálunk a valóságos belső titkos tanács-
sok), negyedik a semmitő-szék, ötödik az ál-
lami legfőbb számszék, a hatodik helyen a
közoktatásügyi tanács, a mely Franciaor-
szágban nemcsak tanácsadó testület, de való-
ságos kormányzó közeg.

Ezek a legfőbb állami testületek, a töb-
biek már többé-kevésbbé ezeknek vannak alá-
rendelve.

A hetedik a fellebbezési törvényszék,
(nálunk a királyi tábla) azután jönnek a ka-
tonák. — A nyolcadik a hadsereg nagy tá-
borkara Páris, Lyon és a hadtestek részéről,
a kilencedik helyen a tengeremlék tábor-
kara, tizedik helyen a hadparancsnokságok
táborai, tizenegyedik helyen a hadosztály
tábornokok táborai foglalnak helyet.

A tizenkettedik helyen ismét polgárok
következnek: az esküdtzések, a melyeknek
közbizalom által kijelölt magán emberei meg-
előzik a tizenharmadik helyen álló megyei
tisztikart, mely után a 14-ik sorban a tör-
vényszék következik.

Ezek után jönnek a tizenötödik sorban
a tengerész gyalogság altábornokainak tábor-
kara a 16-ik helyen pedig a dandártábornok
táborai.

A 17-ik helyen a törvényhatósági bizott-
ság, a 18-ik helyet a tudományos akadémiák
a 19-ik helyet a helyőrségek táborai, a
20-ik helyet a kereskedelmi törvényszék, a
21-ik helyet a kereskedelmi kamara, a 22-ik
helyet a békebírák, a 23-ik helyet a rendőrség
foglalja el.

E rangsorozat élénk bizonyossága annak
a külbbségnek, mely az egyes társadalmi osz-
tályok tekintélye tekintetében a franczia nép
és a magyar nép gondolkodása között létezik.

A papság foglalja el az első helyet, de
csak a fejei: a bibornokok: míg az érsekek
csak a 10-ik, a püspökök a 14-dik sorba
jönnek.

A polgármester megelőzi a — helyőrség
parancsnokát. A járási közigazgatási fő-
nök (nálunk a szolgabíró) megelőzi a tör-
vényszék elnökeit, a rendőrfőnök pedig rang-
ban megelőzi valamennyit.

Más világnézet, melyet e lajstrom fel-
tár előttünk és látjuk ebből, hogy a rang
megtér az igazsággal is.

Klára.

— Angol regény. —

A DÓRA szerzőjétől.

Az „Ellenzék“ számára fordította: AMICA.

III.

(Folytatás.)

(8)

— Alan és Greenwell ur! Milyen al-
kalmatlan! — mondá Cecil hanyagul. És
épen mostan midőn oly kényelmesen éreztük
magunkat!

Klára nevetett.

ujonczjuttalékát.) Kimondja továbbá a párt, hogy az 1888–90-ik évi 6-ik törvények 25. szakasza, vagyis az, melynek értelmében az önkéntesek a második évet szolgálják, minthogy azokat nem nevezik ki tartalékos hadnagyokká, töröltessék el és ez irányban a párt határozati javaslatot nyújt be és ezzel megbizsa Lits Gyulát. Most a honvédelmi minisztérium 1895. évi költségvetésének tárgyalására került a sor. Ugron Gábor indítványozza, hogy a párt ne szavazza meg a költségvetést, nem a honvédség iránti ellenséges okokból, hanem a nem-ellenes vezetése okából, mert a honvédséget hovatovább elnémetesítik.

Hozzászólott a tárgyzhoz Thaly Kálmán is, a ki jelezte a Házban leendő felszólalását és különösen fontosnak tartja a tekintetben kérdést intézni a kormányhoz, hogy a hadseregű előbb a 11 milliméteres, majd a 7 milliméteres fegyvereket szerették be nagy költséggel, most pedig az 5 milliméteres fegyverek beszerzését emlegetik, mi ebben a valóság? Lits Gyula a meneszkari intézeteknél alkalmazott között hadseregű katonaság ellen szólalt fel, indítványozta, hogy ez, mint magyar intézmény, külön magyar katonai hatóság alá helyeztessék. Lakatos Miklós indítványozza, hogy a 48/49-es honvédek segélye és nyugdíja 400.000 forintra emeltesse és ez iránt indítványt nyújtassék be. Az elnök határozati kimondja, hogy a honvédelmi minisztérium 1895. évi költségvetését a párt nem szavazza meg. A párt álláspontjának kifejtésével megbizsa Lakatos Miklóst. A honvédségnek műszaki csapattal való ellátása tekintetében a felszólalással Tóth Ernőt bizák meg, a 48/49-es honvédek se elvezése kérdésében Illyés Bálintot, a meneszkari intézetekre vonatkozólag pedig Lits Gyulát.

Miniszteri nyugdíjak.

Erzsébetváros képviselője Issekutz Győző a miniszteri nyugdíjakról a következőket írja:

A miniszteri nyugdíjakról az 1885. XI. törvényezik, mely a minisztereknek és államtitkároknak is nyugdíj biztosít, egészen más instrukcióval hozatott, mint a hogy azt most gyakorlatilag végrehajták. A törvényt akkor azzal indokolták, hogy a modern demokrácia eszméinek felel meg, hogy mindenféle köz szolgálatat magyere érdemelt anyagi jutalmát. A törvénynek gyakorlati jelentősége azonban, mondja a cikk, ma csak az, hogy nem a demokratáknak, hanem a strébereknek biztosít gond- és munkanélküli életet.

„Mert hol maradnak — folytatja — a demokratizmus követelményei, ha munkabírói férfi évek virágában magas bírói állásból, vagy egyetemi tanszékéből miniszterekké, vagy államtitkárokká hivatva meg, az állásban töltött néhány hét vagy hónap, vagy akár egy pár év múltán ott hagyva az állást, nem érezik magokat többé kötelezve, hogy eredeti foglalkozásukhoz visszatérjenek, s mint igazi demokraták, tehetségeiket továbbra is a köznéjnek fordítsák ama kör keretében, melyhez tartoznak, hanem azt a jogot vindikálják, hogy nyugodalomnak engedjék át magokat, az államot ne szolgálják tovább, hanem mások szolgálatát vegyék igénybe.”

A bíró, aki miniszter volt, nem tér többé vissza a bírói székre, a tanár nem ül megint tanszékére, mert az 1881. törvényezik 25-ik §-a nagyobb nyugdíj biztosít neki, mint a mennyit előbbi állásának fizetése kitett. Igen találok idézi azután Kerkapoly és Pauler példáját s utal anyai sok külföldre, kik a miniszteri vagy államtitkári állásból visszatértek előbbeni hivatásukhoz. Persze azok igazi tudósok voltak, a közműveltséget akarták szolgálni, míg bizony a jelenkor boldog nyugdíjasai csak a magok hasznára gondolnak. Teljesen igaz van is-

sekutznak, azt mondván, hogy a nyugdíjtörvényt, mely ilyen égbekiáltó visszaszágokat szűl, al' otmányos uton módosítani kell. Hogy mennyire sürgető ez, még inkább szembetűnik, ha számba vesszük, hogy például Pulszky Ágost volt államtitkár negyvenkilenczedik (szűl. 1846.) báró Eötvös Loránt negyvenhatodik (szűl. 1848) életévében lép nyugdíjba, noha a legjobb egészségrek örvendenek s remélhetőleg jó egészségen fogják még vagy 40 évig nyugdíjukat élvezni. Sőt Láng Lajos pénzügyi államtitkár ugyan-e törvény alapján 44 éves korában nyugdíjaztatott. Csak-hogy itt véletlenül frmahiba történt s a nyugdíjazás megsemmisítettén Láng ma nem nyugdíjas többé.

De vannak helyette más nyugdíjaztatások, melyek megfelelnek ugyan a törvény betűjének, de az adózók irányában, kik a költséget fizetik, szörnyű igazságtalanságot képviselnek. Persze az ilyen praksis mellett, mely a hatalmasoknak munka nélkül dusan osztogatja az ezreket, — szegény néptanító vagy alantas tisztviselő számára az állam semmit sem juttathat az áldásból. Az említett törvénynek a miniszterek és államtitkárok nyugdíjazására vonatkozó határozatait tehát a közügy érdekében csakugyan sürgősen kell revideálni. Egyéb iránt a nyugdíjazások körül úgy látszik nagyon laza és sajnos gyakorlat fejlődött ki. Csak nem rég nyugdíjaztak egy magas rangú hivatalnokot teljes fizetéssel — noha törvényszabta szolgálati éveiből még nagyon sok hiányzott — sőt a természetben lakás megtagadásával is. Igen különös az eset Heller Ágoston tanár ural, a magyar tudományos Akadémia főkönyvtárnokával. A főkönyvtárnokság a szabályok szerint inkom-paktibilis minden más állással. Hunfalvy Pál halála után az akadémia vezérei Heller urat óhajtották a könyvtárnokságra, de neki tanári állása is volt. Nyugdíjaztatnia kellett volna tehát magát, de akkor a csak 49 éves tanárt a minisztérium úgy látszik, nem akarta nyugdíjazni s így főkönyvtárnokká való választása elmaradt.

Akkor Fröhlich lett főkönyvtárnok, de már 1894-ben meghalt. Ujra felmerült tehát a Heller kandidaturája s minthogy akkor már az akadémia elnöke volt egyszersmind közoktatásügyi miniszter, nyugdíjazása ugy már nem ütközött akadályba, mert tényleg ő választott főkönyvtárnokká. Ez idő szerint csak 51 éves s mint szívünköl kívánjuk, évtizedekig fogja az állami nyugdíjat élvezni.

Mint a példák mutatják, — a nyugdíjazások általános sajátosságos eljárás fejlődött ki. — Nagyon kíváncsún lenne tehát, ha a legfőbb állami számszék évről-évre közzé tenné nemcsak a nyugdíjasok nevét s az összeget, melyet nyugdíjban huznak, hanem azt is, hogy 1. hány éves korukban és 2. hányadik szolgálati évökben nyugdíjaztattak? Azt hisszük, az ilyen kimutatás tanúságosan világítaná meg az uralkodó rendszer erkölcsét. Anyi bizonyos, hogy ha e terén valami nyomtatkozó törvényhozási intézkedés nem történik, az állami nyugdíjterher annyira felszaporodik, hogy elnyeli a közjövödelmek tetemes részét.

A hét krónikája.

Kolozsvár, jan. 26.

A hét eseményekben szegény. Szegény mint a Bánffy-kabinet programja és zajtalan, mint az új minisztérium működése. A politikai élet hullámvérzései elsimultak és mindenki kíváncsian várakozik, hogy mit is akar tulajdonképpen Bánffy Dezső és az ő minisztériuma.

A kormánypárti lapok fenn hirdetik, hogy a Bánffy-kabinet folytatása a Wekerle kabinetnek, szűről-szóra azt teszi, betűről-betűre azt követi és világra olyan. A szabadelvű

történt elhidegültét sajnálta, eszébe jutott, hogy azoknak ritkán van alkalmuk négy szem közt lenni, s elhatározta, hogy ezt a mostani kedvező alkalmat nem szabad elhalsztani, s a köztük levő viszály talán ki fog egyenlítődni.

— Én azt hiszem, hogy Klára szereti őt azt pedig, hogy a testvérem szereti Klárát határozottan tudom — gondola Cecil magában; csak az a baj, hogy mind a kettő oly nevetésgesen önféjt és büszke, hogy egyik sem akarja azt kimutatni! Talán, ha egyedül hagyjuk őket, kibékülnek. Édes Kláram, nem maradunk hosszasan — mondá hangosan.

Klára utánna nézett a két távozó alaknak csendes mosolygott. Véletlenül Alana pillantott s látta, hogy mosolya visszatükröződött annak az arcán.

— Ugy-e szeretnéd? — mondá sokat jelentő hangon.

— Nagyon. Greenwell becsületes jó fiú, amár szűk látkörű és egy kissé önjárt, s azon lelki pástori hivatásának az erejénél fogva, hogy itt e földön hatalmában áll kötni és feloldozni, hajlandó nagykérd sködni, válszólá Alan; de azért jó fiú, és sokkal jobban szereti Cecilt, mint a hogy az érdemi.

Klára bosszusan nézett Alana és az nevetett.

— Miért? és hogy vagy képes ezt mondani? — kérde Klára.

— Azért, mert a nővérem csak mulatja magát, míg Greenwell komolyan veszi a dolgot. Ha nem volna oly borzasztó szegény, akkor volna némi kilátása, de Cecil feljebb lát egy szegény segéd-lelkészén. — Igazán sajnós!

— Igazad van, sajnós — mondá Klára hidegen. Szolgálják meg téval? Nem! Ugy hát kérlek, huzd közelebb egy kissé a himző rámmat. Ennek a rózsabimbónak a színezését ak akarom végezni, mielőtt az igazi bimbó elhervad.

— Igazad van, sajnós — mondá Klára hidegen. Szolgálják meg téval? Nem! Ugy hát kérlek, huzd közelebb egy kissé a himző rámmat. Ennek a rózsabimbónak a színezését ak akarom végezni, mielőtt az igazi bimbó elhervad.

párt tovább él és uralkodik. Az ország pes-esodálkozó képet vág és kérdi, hogy hát akkor, ha Bánffy is világra olyan politikát folytat mint Wekerle, miért kellett a tehetséges Wekerlét, a kis kaliberű Bánffyval feleserélni?

Erre kérdésre pedig feleletet senki sem ad. Pedig jó volna azt tudni, hogy miért cseréltek helyet.

A helyett azonban az egész kormánypárti tábor mely hajlongással fogadja Bánffy kaczikát és megindulnak ugyanazok a frázisok, melyek egykor Wekerléről szölettek. Peldának okaért:

A Bánffy-kabinet bemutatkozása alkal-mával az ellenzék zajongott, de a kormán-elnök rendületlen komolyságán megtörtött a guny. Bánffy rendkívül ügyesen beszélt (pedig olvasott) és mindenkit meglepett a tartalmas program (pedig semmit sem tartalmazott) a melylyel feltartá a kormány teendőit. Bámulatos vervevel verte vissza Ugron és Apponyi támadását és midőn Apponyi belekötött, hogy nem a parlament és a korona közti bizalmat, hanem a korona és nemzet közti bizalmat kell apolni, — az 5 percznyi szünet után rögtön kész volt Bánffy Dezső az elmés (?) felelettel, mely szerint a képviselőház a nemzetet képviseli, ergó jól beszélt.

Az elmés ötleten maga Szász Károly is jól mulatott, jobban mint azon, melyet Ugron Gábor mondott azokról a bizonyos szászokról és a Szászokról.

Irták, hogy Bánffy Dezső és miniszter-társai milyen érdemes emberek már csak azért is, mert egyszerű szalon ruhában jelentek meg és nem gause-marsban jöttek be és mennyire rátermett ember az a Bánffy Dezső a miniszteri székre. Mikor ráült, mindjárt beletalálta magát. És milyen kedvesen mosolygott és milyen jól áll derült fejbubája és milyen értelmes a homloka stb. stb. Világra olyan, mint Wekerle volt annak idejében. És ez az Erdélyi is bámulatosan hasonlít Szilágyira. Szilágyi csak éppen hogy megvolt, de mindent Erdélyi csinált. Iszonyu jogász. Hát még Wlassics, de már Lukács Gyuláról minden korránpárti lap tudja, hogy a valutát ő rendezte és Wekerle csak svindlizett mellette.

Azután a számtalan lelki és testi tulajdonuk mellett még nagyon sokat beszélnek élettrajzi adatokat, a melyek már régen mutatták az oroszán körmököt.

Az exminiszterekről azonban senki sem beszél. Senki sem emlegeti már, a Szilágyi faltörő-kő fejét, a Wekerle mosolyát, és másfele nagy férfui tulajdonságát. Hanem valamennyien fordulnak a felkelő napok felé.

— Legyetek tüdőzőlve dicső férfiak. Ti adjátok nekünk a subventiót és ti hivat meg a husos fazakak körül és ti akármilyen törpék vagytok, mi vakon kiáltunk, hogy nagyok, dicsők, halhatatlanok vagytok. Oh igen, százszor, ezerszer és milliószor igen!

Ime a szent meggyőződés!

Az új miniszterek közül a közoktatás-ügyi: Wlassics Gyula tegnap lépett először a palczra. A kormánypártban Wlassicsot tartották szónok-miniszternek, de hogy a hozzá kötött várakozásnak nem mindenben felelt meg, azt még kormánypárti részen is konstatálják. De a kultuszminiszteri program is nagyon szegényes volt. Semmi új eszme,

— Klára, mily szépen dolgozol! mondá Alan, az ügyes ujjakat nézve, amár azok jelenleg nem voltak oly szerények és ügyesek, mint rendesen. De nem gondolod-e, hogy miután a délután oly szép, és nekem oly ritkán van szabad időm, hogy egy órát tölthessek veled, félre tehetnéd azt a munkát, s beszélgethetnél velem?

— Én tudok dolgozni és beszélgetni egyszerre, volt a válasz.

— Elhiszem edesem, de nem jól. Teljes lehetetlen két dolgot egyszerre jól végezni.

— Ugy hát beszélj!

Klára félretaszította a munkáját, a két kezét összetéve a térdére nyugtatta, s mosolygva nézett Alana. — A boldogságnak és megelégedésnek az a kellemes érzete, melyet mindig érzett, midőn Aladnak egyedül volt, ismét öröt vett rajta, s ennek az öntudatával birva, ingerültségbe hozta az a tudat, hogy cousinjának ilyen hatalma van felette.

— Miről beszéljek? A rózsákról? Mily szépek! Utolsó ittlétem óta sokat fejlődtek, mondá Alan a kertben körülnézve.

— Igen, s a Klára arcját gyenge pir futotta el — a virágok életében hat hét sok idő. A te látogatásaid az utóbbi időben nagyon megritkultak.

— Nem tudod az okát, hogy miért?

— Gyanitom. Mert nem szeretsz ide jönni.

— Nem az volt az oka. Inkább azt gondoltam, hogy nem látsz szívesen.

A mult hónapban, midőn a kertetek alatt ellovagoltam, s a fal felett átnézve tégedet itt láttalak, s a hangodat hallottam, gyakran szerettem volna ide be jönni, és olyan formán éreztem magamat, a hogy néha Adam és Éva érezheték, midőn az általuk elvesztett paradicsom bezárt kapuja előtt állva oda vissza néztek! — mondá Alan ke-

semmi megkapó kijelentés. Csupa sablon és csupa kicsinyesség. Wlassics szemmel láthatólag tartózkodott nagyobb kijelentésektől és csak föltételes ígéretekkel tett.

Hát már most, ha a legnagyobb szónoknak hitt Wlassics is csak annyit tudott produkálni, mennyit fog produkálni a többi?

A hétnek más eseményei nem igen magaslanak ki a hétköznapiaság szintjéből. Minden halad és foly csendesben. Franciaországban az elnökváltozás épen semmi bonyodalmat nem csinált. Eddig még csak kilátás sincs semmi különös eseményre. Chasimir-Perrier elment és Faure Felix helyébe lépett és a respublika kerei forognak tovább. A baljóslatu híreket nem igazolják az események és akármint is mondjanak a francziákról, annyi bizonyos, hogy a respublikának még mind erős hívei élnek és uralkodnak.

A magyar socializmus a téli időt cselekvésre használta fel. Békésmegyében és környékén ugyancsak mozognak a socialisták. Lázító plakátok hirdetik, hogy a nép elvan nyomva és a munkásoksztya ki van használva. Mit szól ehhez Szelestey Andor, a ki incognitóban tanulmányozott. Majd megváltik.

K.—s.

A villamos világítás Kolozsvárt.

Kolozsvár, jan. 26.

2. A légszergyár pótszerződése s a gyár jövedelme.

Ez alatt az idő alatt előre haladt a villamos világítás a külföldön is, a fővárosban is. Természetesen a villamos világítás konkurencziájáról még, a németek sem álmodtak 1869-ben ápril 28-án a mikor Kolozsvárral a szerződést megkötötték. Huszonegy év alatt a dolog sokat változott. Az elektromos fény alkalmazása sokat fejlődött a nyolczvanas évek folyama alatt. Pedig villamos világítás elleni óvintézkedésről egy betű sem volt a régi szerződésben. Mit csináltak tehát? Mesterségségen hangulatot csináltak a légszergyár mellett a szerződés meghosszabítása érdekében.

Pedig 11 év hiányzott még a lejáratból. Mindegy volt az. 11 év sok idő. Az alatt sutba kerülnek a gázlámpák, gondolták a németek; kizsiritja a villamos világítás mi pedig kiszalajtuk ezt a magyar várost a birtokunkból.

Megcsináltatták tehát mesterségségen a hangulatot 1890 év nyarán, 11 évvel a szerződés első ciklusának lejáratát előtt.

Uj szerződésre léptek. A szerződést a város közgyűlése a nyári időben, s a n i d i d b e n (a minek nálunk jelentősége van) tárgyalta s augusztus 14-én irták alá. A miniszter már augusztus 28-án megérte. Cso-dálatos, hogy még a külföldön élő szerződés felek is tudják, hogy Kolozsváron a várost terhelő szerződéseket, nyári szünetben lehet legelőnyösebben módosítani.

Ha minden a polgárság javára szolgáló városi közügy ilyen gyorsan oldódik meg, nagy szerencse volna, a közönségre nézve. E szerződés megkötése ellen a képviselőtestület egyik jogász tagja részletesen indokolt ja-

serít mosolyal. Ez a kert paradicsomnak tettett előtt, midőn felmelegedve és fárdatan lovagoltam végig poros utakon, s e fák alatt levő hűvös árnyékre, a rózsákra a puha zöld gyeprre, s mindenek felett read gondoltam, s bár annyira vágytam ide, mindegy a büszkeség tartott vissza, s felfogadtam, hogy nem jövök addig, míg te nem kérsz, hogy jöjjelek!

— És mégis eljöttél!

Klára halkán és édes lágy hangon beszélt s nagy szelid szemével felnézett read.

— Igen, eljöttem. Eljöttem mert nem tudtam vágyodásomnak ellentállani.

S Alan felhuzta a vállait s egy kis fintorgatást csinált, mint ha hajlandósága lett volna saját gyengeségét kicsufolni.

— Hol van Károly? — kérde a leány. Azt ígérté, hogy ma délután átjön.

— A könyvei felett hagytam. Hirtelen felébredt arra a tényre, hogy a vizsgái novemberben lesznek, s ha keresztül akar azokon esni, ideje dologhoz kezdeni, s egy kissé keményebben dolgozni, mint a hogy eddig tévé.

— Szegény fiú! — És ő annyira gyűlöli a tanulást! — Neki vidéki földesurnak kellene lenni, s hajlamaival az talán legjobban, hogy ne legyen semmi dolga, csak lovagoljon egyik birtokából a másikba, a bérlióval beszélgessen, s vadászni járjon. Az ilyen féle élet tetszene neki.

— Én azt képelem, hogy sokunknak tetszene az, jegezd meg Alan.

— Például neked is? — kérde Klára, s szeméből kihalt a szelidség, a helyett csufondáros fény villant fel bennük a mint a consinjára kézett. Alan, mily fontos bosszúság lehet az én életem neked! — mondá fagyos nevetéssel. Nem szeretnék orvosomnak ha beteg volnék! — Valamikor azt gondoltam! Oh, ne tiltakozz ellene, hisz ugy sem

vaslatot terjesztett be, de hát az ad acta tetetett.

Ebben az újabbi pót szerződésben a légszergyár egy mézes madzagot adott a kolozsvári közönségnek. Leszállította a légszergyár árát 21 krról 19 krra.

Bpsten a jobb minőségű légszergyár m³-ének ára 11 kr, Bécsben pedig 9 kr. Kevesebb a kolozsvári árak felénél.

El lehet tehát képzelni, hogy nem csinaltak olyan engedményt, a mi anyagi koczakázzal járna. Annival kevésbbé csináltak, mert minden rosszasa daczára, a légszergyaraszatás a magánosok részéről a gyár kimutatása szerint 6 év alatt ilyen rohamosan emelkedett:

1888-ban	139480	köbméter
1889-ben	146114	"
1890-ben	152454	"
1891-ben	171056	"
1892-ben	187765	"
1893-ban	193669	"

Ebből a kimutatásból látni lehet, hogy a magán-fogyasztás nem jelentéktelen. Ennek árához hozzáadva a városi fogyasztás jövedelmét, a gyár évente 50 ezer frtot szed be. Ebből, ha levonják a gyár által bevallott 120 ezer frt befektetés 5% kamatát még mindig 43,800 frt marad, melyből a gyár üzembentartási költségein kívül még mindig nemcsak szép, hanem busás nyereség vándorol a közönség zsebeiből. De s a u b a, a külföldi gyártulajnosok zsebeibe.

Ez a jövedelem még a villamos energia bebozatala esetén is évről évre hatványozott mértékben növekedni fog, mert a légszergyar világításon kívül fűtésre, ipari czelokra, főzésre mind nagyobb mértékben fog igénybe vétetni.

Érthető tehát a gyárosok kapaszkodása, kik megjedték a villamos világítástól s nagy lelketen 11 évet (a világítás tényleg 1870 decz. 1-én vette kezdetét a szerződés függelékének 5 §-a szerint) a város részére engedtek szerződésükből, a közönség részére pedig 2 krt a gáz m. 3-ért. Alább meglátjuk mikép igyekeztek duplán behozni ezt a két krajczárt.

Most csak azt emlitjük meg, mikép ez engedményekért nagy előrelátással bele szurta a czég a villamos energia elleni óvintézkedést is az alábbi §-ban:

Pótszerződés.

8. Azon esetben, ha Magyarországon három, törvényhatósági joggal felruházott város beleértve Budapestet is, a villany vagy más a légszergyár jobb világítást időközben ezen szerződési idő tartama alatt tényleg bevezetné és az általánosan alkalmaztatnék, s egy éves használat után czélszerűnek bizonyulna, tartoznak a többször nevezett légszergyár tulajdonosok a város kívánatára 1901 (ezerkilencszázegy) éven kezdve bármikor a villany, vagy más a légszergyár jobb világítást bevezetni oly áron, mint azt egy más vállalkozó bevezetni hajlandó volna; ha pedig a kívánatnak eleget tenni vonakodna, azon esetben jogosítva lesz Kolozsvár városa 1901 évtől kezdve bármikor az említett három városban már kipróbált villany, vagy más a légszergyár jobb világítást bármely vállalkozóval bevezettni, a nélkül, hogy e miatt az említett légszergyári tulajdonosoknak legkisebb kárterítéssel vagy bármint felelősséggel tartozniuk. (Kelt, 1890. aug. 14.)

3. A 2 kr. differenciának bebozatala.

A légszergyár a 2 krt, a melyet a közönségnek tett engedménnyel vesztett, ugy

tehetné róla, hogy a halálom milyen nagy különbséget tenne read nézve, s tudod — csupa vétségűl egy nagy adag landánomot adnál be!

— Klára, hallgass! — Hogy vagy képes ilyen tárgyre felett tréfát űzni — s a halálodról ily könnyedén beszélni? Ha te meghalnál! Szent ég! szeretném tudni ha vajjon van-e neked némi fogalmad róla, hogy az mit jelentene nekem! — kiáltá Alan felindulással.

— Mit? hát mind ezeket ni! — s Klára a Manor ház szűkre bástyái felé nyújtotta a kezét, melyek a fák felett látszottak.

Gazdagságot, élvezetet, állást és minden kívánságodnak a kielégítését jelentené!

— Azt gondoltod? — Igen jelenthetné mind azt amit mondtál, — válaszolá Alan meggondolva; de annál sokkal többet jelentene. Azt jelentené, hogy az élet szava elvesztette az izét, hogy mind az a gazdagság és tisztesség melyről beszélsz, haszna lehetetlenké lettek — sőt hogy az élet maga elvesztette a becsét, mert te turesen hagytad azt a helyet, melyet rajtad kívül senki sem tud betölteni!

„Hiszen anyám én nem venném feleségül azt a leányt ha” — Klára e szavakat ismételte magában, melyeket az Alan tudta nélkül végig hallgatott, míg szíve a szerelemtől, kételetől és édes vágyodástól dobogott. Vajjon mit szándékoztott volt akkor mondani? Vajjon a befejezetlenül hagyott mondatnak mi lett volna a teljes értelme? — tündődt a leány magában. S a nagy szelid szemek oly szomorú és sóvár tekintettel néztek az ifjura. Oh, ha bizhatna benne — ha el tudná neki hinni, hogy saját magáért szereti és nem a vagyonáért!

(Folytatása köv.)

gyekezett többszörösen be kasszálni, hogy tisztítatlan vizes légszeszt bocsátott a vezetékbe. A légszesznek akkora nyomást adott, hogy a lámpák nyílásán egy része elégségnélkül fuvdott ki.

A gázzal egyetemben viz szivárgott ki, az égés folyama alatt szippaltak és orgonáltak a lámpák, de azért rosszul világítottak.

Cselekedtek egyéb érdekes dolgok is, csináltak a levegőben annyi kormot, hogy a ki 2 óráig tartózkodott egy több láng által világított vendéglőben, annak légző szerveire vastagon lerakódott a fekete kátrányszerű anyag.

A közönség egy darabig tűrte ezt. Később, a mikor már tűrhetetlen volt, a lapok felszóltak. Egy darabig nem volt fogantatja.

Vége azonban a hatóság is megsokalta a dolgot, szerződése betartására utasította a gyárat, a közönséget pedig falragaszok útján tájékoztatta a gyár által elkövetett rendellenességekről, elváltat kötelezettségeiről.

Felhívtá egyúttal a fogyasztókat arra is, hogy jelentseék be a rendtelenségeket.

4. Második mozgalom a villamosság érdekében.

Ez a tűrhetetlen légszesz-világítási mizeria nemcsak felajdulásra hangolta a közönséget, hanem a sajtó embereit arra ösztönözte, hogy a baj orvoslásához szükséges eszköz után nézzenek. A szűkség adta hangot, a mely az „Ellenzék”-ben ismét a villamos erőt sürgette.

A közönség rokonszenzével fogadta ezt a sürgetést s ez okozta, hogy 1891-ben komolyan foglalkoztunk a gyakorlati megoldás kérdésével.

A sajtóban előkészítvén a dolgot, irunk a Ganz-gyár electromos kísérleti osztálya egyik főmérnökének, Bláthy Ottónak, kihez a sport és egyesületi életből keletkezett barátság fűzték, kértük, hogy jöjjön le tanácskozni. Ő nem érkezvén, helyette a gyár részéről, Schiller Raymond főmérnök utazott ide. Több napi itt tartózkodása alatt konstata:

1., hogy a vízi erő villamos energia fejlesztésére a Szamos több pontján alkalmas;

2., az önkéntes jelentkezésekből azt is konstata, hogy elegendő fogyasztóra lehet számítani;

3., konstata, sajnosan azt, hogy a hatóságnál semmi reményt nem nyújtottak a villamos erő behozatalának lehetőségére. Kijelentették, hogy a gázgyárral ujabbán kötött szerződés értelmében ez lehetetlen 1901 év előtt. Azontul is csak ugy lehetséges, ha ebbe a légszeszgyár is bele egyezik.

Schiller e nem biztató hatósági tájékoztatás után felkereste még Sigmond Ákos iparkamarai tagot és Horovitzot, a közüti vasut engedélyesét, ki kombinációba vette, hogy a tervezett közüti vasutat villamos tüzemre rendezze be, kijelentette, hogy ez iránt a cözget a fővárosban föl fogja keresni Ennyi volt az eredménye a második mozgalomnak.

5. A légszesz öl.

A mult év január elején több héten keresztül a város óvári részében csörepedés következtében ömlött a légszesz. Uglátszik, tgyet sem vetettek reá. A hidutezában egy kamarában, midőn gyertyával oda beléptek, felrobbant az oda gyűlemlett gáz.

A serház-utczában több család lett súlyos beteg; — egy nőt pedig megölt a szobákba ömlött légszesz. Több lakót tetszhalottként szállítottak a kórházba, és ezeket csak több heti gondos ápolással tudták megmenteni az életnek.

6. A villamosság hódítása.

Ez az ujabb kalamitás ismét felszínre hozta a villamos világítás kérdését.

A közönség követelése most nagyobb erővel lépett előtérbe, mint bármikor. Bizonyítja ezt az, hogy az eset után következő szombati nap az „Ellenzék”-ben kihirdetett gyűlésen vasárnap, január 14-kén, d. u. számosan jelentek meg.

Ott voltak a többek között:

Szász Domokos ev. ref. püspök, Fabinyi Rudolf egyetemi tanár, Hóry Béla árvaszkai elnök, Polez Rezső tiltózt főparancsnok, Ditrői Mór szinigazgató, dr. S. Pataky Leo, Simonfi István Szenkovich Márton, Darnay József, Bartha Gergely, Kuskó István, Jakab Miklós, Schuster Emil kereskedő, Valter Gusztáv iparos, Komáromi Lajos, Betzkay Péter, Fehérvári György, Geng Ákos, Stadler Ferencz, Adorján János, Kovács József, Végh József, Végh Lajos, Heigel Lipót, Várdi Albert, Balázs K. József, Gombos Károly, Schéfer András, Rignáth Sándor, Lévai János, Papp István, Fajk István, Batiz János, Kirsch Lajos, Akeszman Albert, Nagy Kálmán, Baranyai Ferenc, Bede Job, Ifj. Bartha Mihály, ifj. Knauer József, Tomán Béla, Andrásosky Efraim, Hirschfeld Lajos, Fekete Ferencz, dr. Laczkovich Gyula, Seemann

Ágoston, Péntek Ignác, Berenyi József, Reil Dániel, Szekula Ákos, Nedoroszték János, Hirschfeld Sándor, Csillag Manó, Gergely Kálmán, Mattay Kálmán, Gazdagfalusi J. Lászlóczy János, Kujbusz Tivadar, Andrassy Elek, Esztégár Kristóf, Fodor Sándor, Nagy János, Fechtig György, Reil Frigyes, Tanczer Ferencz, Rátz Mihály, Babos Sándor, Becsei Hugó, Vikol Simon stb. stb.

A gyűlés a kolozsvári egyetem tudós tanárát, Fabinyi Rudolf drt kérte fel az elnöki tisztre.

Fabinyi dr. szép beszédben vázolta az electromos energia behozatalának szükségességét és módjait. Utánna Szász Domokos beszélt.

Szerinte nem szabad e művelt városnak elzárkózni a tudomány e legszebb, áldáshozó vívmánya elől. Kolozsvár intelligens polgársága nem szabad, hogy visszariadjon a villamos erő behozatala elé táruul akadályok elől sem.

A városnak e téren haladni kell.

E haladás előtt a holt betűkben kifejezett tilalmak nem lehetnek akadályok.

Tegye ezt a kérdést Kolozsvár egész közönsége magáévá, mert ez közös érdek. E közakarát előtt a gáz-társaság is okvetlen kénytelen lesz meghajolni.

A közvélemény egy szívvvel, egy lélekkel tömörüljön e kérdés körül. Ha a hatósággal nem boldogul: csinálja a közönség meg ezt a dolgot.

A közönséggel magával a gázgyár nem szerződött. (Általános helyeslés. Igaz.)

Elnök ezután összegezte az eredményeket s kihirdette a gyűlés ama megállapodását, hogy a villamos erő behozatalának létesítése érdekében aláírásokat fognak gyűjteni. Ennek eredményét a további dolgok folyamánát közelebbről mondjuk el.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 26.

— **Városi közgyűlés.** Ma délután 3 órakor kezdődött a rendes közgyűlés tart a városi képviselőtestület. E közgyűlésen jelentik be az új kormány alakulását és az egyes új szakminisztereket. Ezután következnek a tanácsai előterjesztések, melyek között pár fontosabb ügyben névszerinti szavazással dönt a kommunális. Kérések között az a hihetetlen kérelem is helyet foglal, mely szerint a közüti vasut részvénytársaság a főtéri lebontott épületek helyére váró csarnokot akar építeni. Ez azt jelentené, hogy az alig megépült főteret ismét holmi apró csarnokokkal építsék be. A városi képviselők kötelessége, hogy ezt a képtelen kérést elvessék.

— **A győr-monostori kettős gyilkosság.** Annak idején nagy feltűnést keltett az a gyilkosság, amelynek Szigethy Károly győr monostori birtokos és gazdaszszonya, Timár Katalin voltak az áldozatai. A tettesek a két öreget fejével megölték ki-rabolták a házat s rájuk gyűjtötták. Gyilkossággal, rablással és gyűjtogatással vádolva kerültek a kolozsvári törvényszék elé tehát Fodor Onucz és felesége, Gyerele Vonocz, Márkus Simon és Hurbuj Ábrabám, győr-monostor lakosok; az utóbbi kettő cseléde volt a meggyilkolt Szigethynek. Fodor a vizsgálóbíró előtt töredelmesen beismerte a bűntettét, de a törvényszék előtt a jegyzőkönyvet hibásnak mondotta, aminek okául azt állította, hogy a bíró magyar nyelven hallgatta ki őt, holott a csak oláhul tud. Felesége szintén tagadott. A vizsgálóbíró előtt jelen voltak azonmint tanuk, meghazudolták Fodort és feleségét. A bíróság Fodor Onuczot kötélhalálra, Gyerele Vonuczot életfosszíglan való fegyházra Márkus Simont és Hurbuj Ábrabámot 15—évi fegyházra ítélte, Fodor Onuczét pedig bizonyítékok hiányában fölmentette. A kolozsvári királyi Tábla helybenhagyta az ügyet Veszprémi János előadása alapján, ugy a kolozsvári törvényszék, mint a Tábla ítéletét részben megváltoztatta, a mennyiben Fodor Onuczot és Gyerele Vonuczot életfosszíglan való, Márkus Simont és Hurbuj Ábrabámot pedig 15—15 évi fegyházra ítélte, Fodor Onuczét fölmentette.

— **Kik látogatják a sétatéri jégpályát?** A kolozsvári sétatéri jégpályának állandóan igen diszes női közönsége van, kiknek névsorát itt közöljük:

Dr. Apáthy Istvánné, Arlof Victor főhadnagy, dr. Brandt Józsefné és leánya, dr. Baintner Hugóné, gr. Bethlen Timót, dr. Békésy Károlyné, Békésy-nővérek, Bodó-nővérek, Babos-nővérek, Bogó Margit, Bohóczel-nővérek, Bartha Ilona, Bábolnay-nővérek, Balogh-nővérek, Borbély Ferencz és főhadnagy leányával, Sárkivál, Csiky-nővérek, Czizárné Marika, Csernyánszki Ella, öz. Csiki Lázárné és leányai, Csizsér-nővérek, Csányi Árpádné, dr. Csávás Gyuláné és leánya, Cziton Gyuláné és nővére, De Gerando Antonia, dr. Dávida Leóné, Eek Pálné, dr. Fabinyi Rudolfné, dr. Fínaly Henrikné, dr. Farkas Gézané, Filep Róza, dr. Farkas Lajos leányai,

Fehérvári Margit, Fegyverneki századosné, Gály Emma, Gajzágó Antalné, Gyárfás Benedek leánya, Gerber örnagyné leányával, Gergely Ferenczné, Generich Gabriella és Margit, dr. Gyulai Farkasné, Glück Józsefné, dr. Haller Károlyné leányával, Hirschfeld Sándorné, Hirschfeld Lajosné, Heppes Miklósné Szerénával, Hirschfeld Eliz és Kamilla, Hindileányok, doktor Halász Ignác, Hegewald Marika, Heigel Lipótné, Hevesy Józsefné, dr. Hoor Károlyné, br. Horváth Hortense, dr. Jenei Victoré leánya, Jelussig Albiné, dr. Issekutz Gyuláné, Janka Pólik századosné, Jékely Ilona és nővérei, Kuhn Fülöp, Kanovits Jolán, Korneli-nővérek, Kreszta Józsefné, br. Kemény Jolán, Kollmer Hermán és leánya, Balogh Ilona, dr. Kánitz Ágostonné, Keresztény Kálmánné, Kónya Rachel, dr. Linder Augustza, László Albertné és századosné, dr. Lechner Károlyné, Lőthe Vilma, Lászar Gáborné, dr. Lukács Adolfné leányával, Ludvig Ilona és Clementina, br. Mannsberg Sándorné, Márk Nina és Zelma, Mentovits Gyuláné, Makray Lőrinczné leányával, Mihályi Béláné leányával, Molnár Józsefné, Nemes Istvánné, dr. Napendruck Kálmánné, dr. Nagy Mórné leányával, dr. Óváry Kelemené Iluskával, dr. Purjesz Zsigmondné Olga leányával, Pistori Irén, Pap Farkasné, Petrovits Helén Margit és Valéria, Philip-nővérek, Péter Lili, Puskás Erica, Pákey Lajosné, dr. Rohonczy Lajosné, Velle Szabó Giza, Somodi István leányai, Szombat-helyi-nővérek a mamával, Szócs Ákosné leányával, Szabó Margit, Szakács Péterné, dr. Szabó Dénesné, Szatmáry-nővérek, Széki Miklósné leányával, Szabó Zoltánné, Sugár Józsefné leányával, Szilvási Béláné és leánya, Seelinger örnagyné, Szappanos Vilma, Székely Ferenczné mérnökné, dr. Széchy Károlyné, Schilling Rudolf leányai, Schillinger Zsáni, Schandl Mihályné és leányai, Schopt Vilma, Schlauf Bella, Stein Gáborné leányával, gr. Triányi Ellize, Tauffer-nővérek, dr. Török Imréné és nővére, Tomka Károlyné, Triska Józsefné, Madame Tomachot, Tömösváry Zsigmondné, Ursitz Anna, Veress Zelma, Vikol Antalné leányai, Virányi Marika, Virányi Irén, Virányi Istvánné, Vinczenti Károlyné, gr. Wass-nővérek, Weissel kisasszony, Zeyk Dánielné és leánya, dr. Zgorzski-leányok, Zeyk Gábor leányai.

— **Az „Asszonyok”.** Sebesi Samu „Asszonyok” című könyve már sajtó alá van rendezve. Azok, a kik még előfizetni óhajtanak a munkára, vagy esetleg gyűjtöttek, szíveskedjenek az összeget az „Ellenzék” kiadó-hivatalának sürgősen beküldeni, mivel fölösleges példányok nem nyomtatnak.

— **Közgyűlés.** A kolozsvári csizmadia ipartársulat ma délelőtt tartotta meg közgyűlését b. közép-utcai házában. A közgyűlés után kedélyes ebédre gyűltek össze a tagok, a hol szép tosztok fűszereztek a vidám hangulatot.

— **Az Erdélyi Irodalmi Társaság** e hó 27-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a városi háza közgyűlési termében tünnepeles felolvasó ülést tart. A felolvasások rendje a következő: 1. Szász Gerő: Elnöki megnyitó. 2. Moldován Gergely, r. tag: Emlékbeszéd Felméri Lajos alelnök felett. 3. Apáthy István, r. tag: Költemények. 4. De Gerandó Antonina, r. tag Dumesnil Alfréd. 5. Hegedűs István, r. tag: Költemények.

— **A mensa-akadémika** nemes czéljára ujjában a következő adományok érkeztek Saager Ferencz gyűjtőívén Ruttkárról: Saager Ferencz 5 frt, Zednik József 2 frt, N. N. 1 frt, X. Y. 1 frt, olyashatalan aláírás 1 frt, Az Eperjesi Takarékpénztár és Nagybánya város Takarékpénztára 5—5 frtot. A pilisi ev. egyház 3 frtot, a pilisi ev. egyház lelkesze 1 frtot, továbbá Makray Domokos ivén: Makray Domokos, Székely Ferencz, Szimorisz Arnold, id. Hopp József, b. Huszár Ádám, Páll Albert 2—2 frtot küldtek a bizottság pénztárosához. Fogadják a nemes adakozók a bizottság hálás köszönetét.

— **Felszólítás.** A diákszüetség elnöksége felkéri az egyetemi polgárságot, hogy holnap (vasárnap) d. u. 3 órakor Bence Miklós elhalt egyetemi hallgatójának a Károlinakórházból leendő temetésén megjelenni szíveskedjék!

— **Kötőke.** Az ág. hitv. ev. nőegyletnek február hó 9-ére hirdetett kötőkéje már február másodikán, tehát egy héttel előbb fog megtartatni Stojanovics Györgyné lakásán. (Pusztaz és Wesselenyi-utca sarka, a tanító-nőpeze mellett.)

— **Az orvosbálla** jegyet válthatni vasárnap, hétfőn és kedden délelőtt 9—1-gig, d. u. 3—5-ig a központi szálloda 5-ik számú szobájában. Ziegler Károly, elnök.

— **Az „Albambrá”** ből, Gyulai Farkas és Serly Lajos operettjéből a próbák a színházban teljes erővel folynak. Az új diszletek ugyszólván már teljesen készen vannak és most új jelmezeket is készítenek. Az előadásra a színházi katonai zenekart megerősített több taggal, köztük egy igen jeles hegedűssel, kit a katonai zenekar szerződtetett.

— **A kolozsvári-dalkör** február 2-án szombaton Oberti B. J. vezetés alatt a Redoute termeiben jótékonyczélú zártkörű, tánczczal egybekötött tréfás farsangi dalestélyt rendez. A rendező bizottság élén Bíró Béla elnök, Hory Béla alelnök, dr. Koch Ferencz alelnök Cs. Csiky Emánuel titkár, Ajtai K. Albert pénztárnok Szőke Lajos jegyző állnak. Az estélyen a dalkör egy tréfás operettel fogja a jelenlévő közönséget gyönyörködtetni, mely városunkban még teljesen ismeretlen. — Felkérnek mindazok, — kik meghívót nem kaptak, — de arra igényt tartanak szíveskedjenek neveiket és lakásajkat Csiky Mihály vagy Gib-

bon Albert főtéri tüzleteikben feljegyeztetni. Belépti díj személyenkint 1 frt. Jegyek előre válthatók Csiky Mihály és Gibbon Albert főtéri tüzleteikben az estély napján d. u. 5 óráig azután a helyszínen.

— **Hamis ezüst forintok.** Ma [reggel egyik főtéri tüzletbe beallított egy Bóta nevű mákói paraszt, és szöveget akart vásárolni. Mikor fizetésre került a sor, a kereskedő észrevette, hogy 2 hamis tallérral akar az atyafi fizetni. Az embert és a tallérokat bevitték a rendőrségre, hol konstata, hogy az ezüst forintok csakugyan hamisítványok, még pedig primitív módon. Bóta azt vallotta, hogy neki más ember adta a tallérokat, hogy azzal szöveget vásároljon. A rendőrség áttette az ügyet a járásbírószághoz.

— **A kolozsári Izabella** egyesületnek a szegény leányok öröke helyezése pompásan sikerült. Hármát már elhelyezték, kettő ismét be lett jelentve s örökre vétel iránt is törőnt vidékről jelentkezés.

Az egyesület védnöksége alatt álló elhelyező intézet is rendkívül keresett.

Eddig elhelyezett minden jelentkezőt. Most ujjabbav ötven 14—20 éves falusi leányra van szükségük kiket 4—8 frt bér mellett azonnal elhelyez az egyesület tagjaihoz s mindannyiának biztos, jó helye lesz.

Kíváncsok, hogy a leányok egy része nem éte a jk u legyen. A többi lehet székelyföldi vagy más vidékről való.

Felhívjuk a vidéki közönség figyelmét erre s kérjük a lelkesek, s a néppel közvetlenül érintkező intelligens egyéneket, szíveskedjenek a nép körében közzé tenni azt a keresletet, mert a kívándorlók száma tetemesen redukálható lenne ez által.

Az elhelyező iroda Jókai utca 2 sz. a. van. Ferenczy Károly igazgató czimére küldendők a megkeresések.

Elhelyezést nyerneken ezenkívül a háztartásban jártas női személyek.

— **A Duna árad** Az utóbbi enyhe, napok megengesztették mindenféle a havat, a jeget, a mi legjobban meglátszik a Dunán. A vizállás ugyan most még három méter de a víz gyorsan emelkedik. Bár itt-ott jég-törmelék uszik a szennyes hullámokon, a csavargözösök kivonultak téli szállásaikról és vigan közlekednek a két part közt.

— **A pápa egészségi állapota.** A British Medical Journal-nak írják Rómából a következőket - A pápa egészségi állapota, annak dacára, hogy márcziusban 85 éves lesz, kitűnő. Ez az örvendetes egészség az ő szerencsés testalkatának s rendes életmódjának a következménye. Egész életén át egyetlen egyszer, 35 éves korában volt beteg, akkor tifuszban fektött. Látóképessége kitűnő, a pápa szemüveg nélkül képes olvasni, hallása is kifogástalan. Napi étkezése a következő: reggelre egy csésze teát iszik tejjel, utána eszik egy kis kenyert, ebédre levest, főtt húst, főzeléket eszik, s e mellé egy kis üveg bordeauxit iszik, vacsorája levesből, kenyérből és borból áll, orvosa tanácsára ritkán bőjtöl. Ha az idő szép, naponkint sétál a vatikáni kertben. Noha igen gyengének látszik, mégis nagy testi erő rejtelkedik benne. Kevésbet alszik. Három négy órai alvás éjjel s egy kevés ebéd után teljesen elegendő neki. Későn fekszik s korán kel. Nagy korának egyetlen jele csak keze reszketésében mutatkozik. Megjegyeztük még azt is, hogy a pápa burnótozik.

— **Szilágyi Dezső nyugdíja.** Budapestről írják: Ismeretes dolog, hogy az olyan minisztereket akik három évig végeztek az ország dolgát, az 1885. XI. törvényekik 25-ik szakasza szerint negyezer forint nyugdíj illeti meg, ha ugyan másnemű korábbi államszolgálatuk nincsenek, amelyeknek hozzászámítása a nyugdíj összegét egészen nyolcezer forintig — de azontul nem — fokozhatja. Erre a maximális összegre van joga Szilágyi Dezső volt igazságügyminiszternek, aki mint igazságügyminiszteri osztálytanácsos, miniszteri tanácsos és egyetemi tanár huszonöt-esttendeig szolgált az államot. E nyugdíj fölvetelének semmiképp sem áll utjában az, hogy Szilágyi Dezső mint képviselőházi elnök teljes miniszteri fizetés 12,000 forintot és 2000 forint lakásbér huz, mert ez a fizetés a képviselőház külön pénztárából s nem állami alkalmazás útján jár ki. A képviselőház elnöke azonban írja a „P. H.”, kijelentette, hogy elnöki fizetése mellett a miniszteri nyugdíjra nem tart számot és nem is veszi föl.

— **Hajók pusztulása.** Egyszerre két hajó végzetes katasztrófájáról hoz hirt a táviró, melynek mindegyike nagy emberáldozattal járt. Londonból ugyanis azt telegrafálják, hogy az angol kormány egyik világító hajója, mely ágyulóporrall és golyókkal volt megrakva, ma éjjel a Themse torkolatában, a levegőbe repült. A hajón négy férfi és egy fiú volt, akik mindnyájan életüket vesztették. A kár több ezer font sterlingre rug. Egy new-yorki távirat pedig azt jelenti, hogy a „Chicora” gőzös a Michigan tavon egy vihar alkalmával elmerült. A katasztrófa 29 ember halálát okozta.

— **Merényletterr Vilmos császár ellen.** A spandau porosz királyi fegyvergyár igazgatója, mint onnan táviratozzák, a birodalom egy hí családja aláírással levelet kapott, a melyben arról értesítik, hogy az utóbbi történet fizetésjavításnál mellőzték

gyári munkások a császár ellen merényletet terveznek, a fegyvergyárt pedig fel akarják robbantani. A levél írója megjegyzi, hogy meg nem állhatta, hogy e gonosz tervet elhaglassa, és hogy róla a birodalmi kancellárt is értesítette.

— **Pusztító zivatar.** Londonban csütörtökön olyan zivatar dühöngött, amelyhez fogható embermérékezet óta nem volt az angol fővárosban. A vihar jégesővel és hófúvással kezdődött majd isznyu dörgés kíséretében több izben villámlott. A rettentő zivatar több ember életébe került és rengeteg károkat okozott. A villám többek közt beleütött az Istvántemplomba, mely felig leégett. Az utcákon is több embert agyonütött a villám, azonkívül sokan szörnyet haltak az ijedségtől. Egy órával később kiűtött a nap és verővényes szép idő lett, most pedig keményen fagy.

— **Boldog gyermekek!** Amerikában, Saint Louisban közelebb érdekes bankot alapítottak. A neve „Juvenile Banking Company”. (Ifjúsági bank Egyesület.) Kizárólag a gyermekek számára alakult ez az intézet s célja, hogy őket takarékosra tanítsa. A banknak jelenleg 3000 dollár alaptőkéje van, a mely 500 részvényre van felosztva. Legközelebb azonban az alaptőké 10,000 dollárra fogják felemelni, s a további részletek a saint-louis-i tőzsdén lesznek jegyezhetők. A legkedvesebb jelenség a dologban, hogy a bank alapítója 8 éves, az elnök, titkár és a választmány összes tagja pedig innen-onnan be fogják tölteni — tízedik életévüket.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Országgyűlés.

Budapest, jan. 26.

A képviselőházban ma folytatták a kultusz-tárca tárgyalását.

Felszólaltak Tuba János, Madarász Imre, Kovács Albert és Pulszky Ágost.

Legnagyobb feltűnést keltett Pulszky Ágostnak, a volt közoktatásügyi államtitkárnak beszéde, a kiszembe helyezkedett Wlasics miniszterrel, kijelentvén, hogy a népoktatás revíziója nem fog oly könnyen menni, mint a miniszter gondolja s nem is tanácsos egyhamar a felekezeti érzékenységnél fogva.

Zichy Jenőt személyes kérdésben való felszólalásra birta Pulszky beszéde; Zichy Jenő gróf azonban tulment a személyes felszólalás határára s Szilágyi Dezső elnök megakasztotta beszédében.

Okolicsányi László ezután fél kettőre lévén az idő, kérte a házat, hogy beszédjét holnap mondhassa el.

Szilágyi elnök megjegyezte, hogy ennek kéréséhez csak háromnegyed kettőkor van joga, de ha a ház megengedi, ő belenyugodtak.

Erre egy kis házszabály vita keletkezett. Szilágyi elnök felolvasta a házszabályt, mire belenyugodtak.

Végül Sima Ferencz interpellált az alföldi munkáslázítás ügyében.

Miniszterek Bécsben.

Budapest, jan. 26.

Bánffy Dezső miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter ma reggel Bécsbe utaztak.

Sándor király utja.

Budapest, jan. 26.

Sándor szerb király Párisba utazik és ebben az utjában ma Bécsbe érkezett.

Bánya-szerencsétlenség.

Budapest, jan. 26.

Az aninai kőszénybányában ismét robbanás történt tegnapi este kilenc órakor. Hat munkás megsebesült. Halál nem történt.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadó lap tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér.

KIADANDÓ

kényelmes beosztásu

URI LAKÁSOK.

ELADANDÓ

CSALÁDI HÁZAK

a város legegészségesebb pontjain.

Tulajdonos: **Czakó** építőmester.

(3-4)

Cluj-Napoca.

H I R D E T É S E K.

Sz. 8—1895. végr.

55. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-udvarhelyi tekintetes kir. törvényszék 1894. évi 5945. polg. számú végzése következtében Dr. Kovács Mór sz.-udvarhelyi ügyvéd által képviselt Székelyegyleti I. takarékpénztár javára muzsnai Ifj. Petre István s alábbirt társai ellen 75 frt s jár. erejéig foganatósított kielégítési végrehajtás utján 1894. évi december hó 22-én lefoglalt és 310 frt 50 krra becsült: Ifj. Petre Istvánnál 61 frt értékű többféle szoba-butorok, 2 szekér, 1 eke, 2 szekér széna. II.) Benkő Józsefnél: 29 frt értékű borbór, 1 borbór-tarisznya, 1 ló, 1 szekér. III.) Kinda Kocs Dánielnél: 60 forint értékű 2 sertés, 4 szekér széna, 2 hecő buza, 2 hecő törökbuza. IV.) Zoltáni Dánielnél: 160 frt értékű 2 szekér, 1 eke, 1 vetőmag hordozó szekér, 1 ló s 1 kanca, 2 ökör-borjúból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 3127—1894. számú végzése folytán 75 frt tőke követelés, ennek 1894. évi június hó 15. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és összesen 43 frt 90 krra bíróilag már megállapított költségek erejéig, Muzsnában, a végrehajtást szenvedők házában leendő eszközölésére 1895. évi február hó 22-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétik és abhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árított ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek becsárul alul is el fognak adatni.

Kelt Oklándon, 1894. évi január hó 21. napján.

LŐRINCZI KÁROLY,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 6072—1894.

59. [1—1]

Hirdetmény.

A székely-udvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy udvarhelymegyei takarékpénztárnak, mint végrehajtónak Keresztes József postaszolga sz.-udvarhelyi lakos végrehajtást szenvedő ellen 850 frt s járuléai kielégítése végett ezen kir. törvényszék területéhez tartozó Felső-Boldogasszony 257. tjkvben A + 424. hrsz. szántó 12 frt, 459. hrsz. szántó 58 frt, 505. hrsz. szántó 12 frt, 1185. hrsz. szántó 1 frt, 1335 $\frac{1}{2}$ hrsz. szántó 5 frt, 1470. hrsz. kaszáló 3 frt, 2600 $\frac{1}{2}$, 2602 $\frac{1}{2}$, 2602 $\frac{1}{2}$, 2609 $\frac{1}{2}$, 2612 $\frac{1}{2}$ hrsz. szántó 38 frt, 3045., 3046. hrsz. kaszáló, szántó 45 frt, 460. hrsz. szántó 31 frt, 2940., 3033. hrsz. kaszáló, szántó 133 frt, 457. hrsz. kaszáló 3 frt, 471. hrsz. szántó 35 frt, 6073 $\frac{1}{2}$ hrsz. erdő 21 frt, 1059 $\frac{1}{2}$, 1061 $\frac{1}{2}$ hrsz. szántó 2 frt, 1218. hrsz. szántó 9 frt, 1310 $\frac{1}{2}$ hrsz. szántó 2 frt, 1593., 1594 $\frac{1}{2}$ hrsz. kaszáló, szántó 11 frt, 1877 $\frac{1}{2}$ hrsz. szántó 9 frt, 2220 $\frac{1}{2}$ hrsz. kaszáló 4 frt, 2488 $\frac{1}{2}$, 2489. hrsz. szántó 13 frt. A felső-boldogasszonyfalvi 290. tjkvi A I. 1—7. rsz. közösből B. 115. alatt Keresztes Józsefet illető 9332/631004-ed rész jutaléka 23 fra, az árvátfalvi II. r. 7-ik sz. közös tjkvi A + I. rsz. fekvőkből B. 118. alatt Keresztes Józsefet illető B. 300-al Máthé Pál bikafalvi lakos javára ártit 9332/631004-ed rész jutalék 40 frt kikiáltási árban 1895. évi február hó 23-ik napján d. e. 9 órakor Felső-Boldogasszonyfalva község házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek el fognak adatni.

A venni szándékozók a becsárul 10 százalékát készpénzben, vagy óvadék-papírban kötelesek a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési további feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Sz.-Udvarkelyt, 1894. évi december hó 27-én.

GYÖRFY TITUS,
kir. törvényszéki eg és bíró

ELADÓ HÁZAK.

A Széchenyi-tér 8. szám alatt, a volt Székely Miklós gyógyszer-tára-féle telek,

a másik a Benigni-palota melletti másik szegletház,

Bácsi-utca 1. sz. alatt

a legillendőbb feltételek mellett eladó.

10 százalékot hajt évenként.

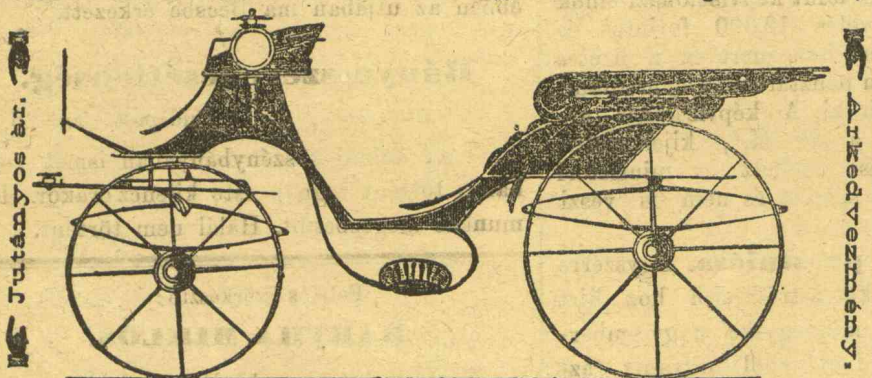
Értekezhetni a tulajdonossal BRAUNZWEIG EMIL urral Széchenyi-tér 8. sz. alatt.

58. (1—1)

UDVARI ANDRÁS

kocsi készítő,

Kolozsavart, Hidfő-utca („Zöldfa“-vendéglő mellett.)

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, miszerint több évi tapasztalatom után, a kor igényeinek megfelelően berendezett

új kocsi-készítő üzlettemmel a közönség tetszését megnyerni igyekszem.

Üzletemben mindennemű nyerges (szatler) és fényező munkákat a legjutányosabb árban készítek el.

Raktáron kész kocsi! — Használt kocsit becserélek!

A n. é. közönség pártfogását kérve tisztelettel:

25. (2—x)

UDVARI ANDRÁS,
kocsi készítő.

Egy idősebb nőtlen segéd,

ki a három szükségeltető nyelvet bírja,

rögtöni alkalmazást nyer

WIEGNER SAMU

FÉRFI- és NŐI DIVATÜZLETÉBEN

BESZTERCZÉN.

Ajánlatok bizonyítvány és fénykép melléklettel kívántatnak.

61. (1—2)

TÜZIFA.

Kitűnő minőségű száraz tölgyfa,

Kolozsavarra házhoz szállítva, hosszú ölenként

17 frt 50 krral,

tömeges átvételnél árkedvezményvel.

Megrendelhető:

Szakáts Miklós ispánnál,

Gyaluban.

52. (3—x)

Dr. SCHÖFFER-féle

ANTIRHEUMATICON

(köszvény- zesz.)

Bemutatott a nm. m. kir. belügyminiszterinnál 95310—93. VI. 11. szám alatt.

XIII. Leó pápa, Bismarck herceg volt német kancellár, Bende Imre nyitrai püspök, bellusi Baross Gáborné s még igen sok és előkelő személyiség által eredményesen használt s elismeréssel kitüntetett, egy több tekintélyes orvos által betegiken kipróbáltatott és a csusz, köszvény és migrain ellen a legmelegebben ajánlatott.

Főraktár: Török József gyógyszer-tárában Budapesten; azon kívül kapható minden nagyobb gyógyszer-tárban és droguistánál.

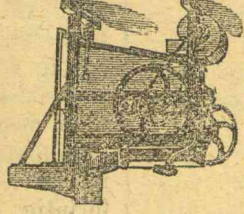
Kolozsavart: Burger Frigyes drogua kereskedő urnál Fötér.

Egy üveg ára helyben 1 frt; vidékre csomagolással 1 frt 20 kr.

33. (4—10)

KUKORICZA-MORZSOLÓK

kéz- és lőerő hajtásra, egy-zerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

Gabona-rosták, Konkolyozók (Trieurök); kézi kezelésre való Széna- és szalma-sajtók fekvően vagy kocsi-szerűen. Takarmány-fülesztők. Szállítható takarékpőz-üstök takarmány stb. részére. — Szecskavágók. Répa- és burgonya-vágók. Darálók

elismert legjobb minőségben és szerkezettel készülnek

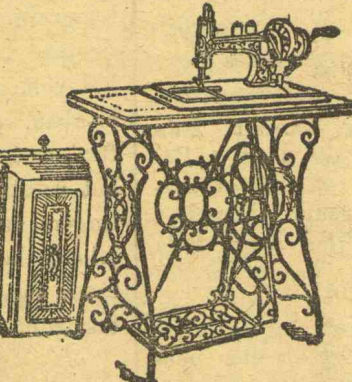
Mayfarth Ph. és Társa

cs. és kir. kiz. szab. gazdasági gépgyárban,

BÉCS, III. Taborstrasse 76. sz.

Árjegyzékek ingyen. — Képviselek felvételnek.

872. (8—10)

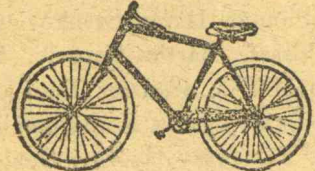

ADRIA VARRÓGÉPEK.

1894. évi Elsőrangú } Elismerő okmány: Villamos munkagép kiállításról Budapesten.
Iső osztályú állami érem: Országos tanszerkiállításról Debreczenben.
kitüntetések: Arany érem: Lengyel nemzeti kiállításról Lembergben.

Kapható minden elsőrangú varrógép- és kerékpár-kereskedésben.

Oly helyekről, a hol még nem találhatók, megrendelések közvetlenül a gyárhoz intézendők. — Árjegyzék kívánatra bérmentve ingyen. Kapható: Boér Sándor örökösainél Kolozsavart.

11. (4—8)

KOROND-FÜRDŐN

az egyedüli

NAGY VENDÉGLŐ

három egymásutáni idényre,

előnyös feltételek mellett

egy jó vendéglősnek kiadó.

Ajánlatok Gáspár Gyula fürdő-tulajdonos-hoz Marosvásárhelyre intézendők.

56. (2—3)

JESZENSZKY FERENCZ

fötér, Takarékpénztár-épület.

Leszállított árak

mindennemű női- és gyermek téli felöltőkben.

Különösen

női blousok és gyermek ruhák

féltárban.

982. (16—x)

Legjobb és mégis legolcsóbb

FÖDÉLCSERÉP,

Szent-Királyi Árpádnál

Széchenyi-Udvarhelyen.

A jelenlegi készletből 1000 cserép például a kolozsavari pályaudvarig 16 forintba kerül.

Tudakozódásokra további értesítés.

17. (4—52)

Heremag arankamentes 76 és 72 frt.

Répamag oberndorfi sárga 32 frt.

Baltaczimmag kétnyiretű 16 frt

Államilag ólomzárolva 50 kilós zsákban bruttó 100 kilónként fenti áráért kapható:

GRÓF TELEKI ARVÉD

drassói uradalmában.

Alvincz állomásnál ha utánvétellel rendeltetik, vevő állomásán ha a pénz franco küldetik:

nagyobb vételnél engedelmény.

Levelek Koncza postaállomásra kéretnek.

62. [1—20]